

Hinder omgeving - Veel gestelde vragen en antwoorden

1. Wat is er aan de hand in Wijk aan Zee?

De afgelopen periode kwamen bij Tata Steel verschillende meldingen binnen van inwoners uit Wijk aan Zee over de grafietneerslag. Het grafiet is afkomstig van Harsco Metals, een zelfstandig bedrijf dat op het terrein van Tata Steel in IJmuiden slak verwerkt, een restproduct dat bij de productie van staal vrijkomt. Bij de verwerking van slak kan een stoomwolk vrijkomen en daar zitten soms grafietdeeltjes in. Tata Steel werkt nu samen met Harsco aan een oplossing om te zorgen dat er bij de verwerking van slak geen grafiet meer kan vrijkomen. Zo komt er een gesloten hal waarin eventueel vrijgekomen deeltjes grafiet worden afgevangen. Totstandkoming van deze oplossing zal naar verwachting over ongeveer anderhalf jaar een feit zijn. Dit tijdsbestek is nodig voor de voorbereiding, vergunningverlening en bouw. In de tussentijd werkt Tata Steel hard aan [maatregelen](#) om de overlast te minimaliseren.

2. Is grafiet schadelijk voor de gezondheid? Wat is de samenstelling van de stof?

De GGD is de bevoegde instantie om eventuele gezondheidsrisico's in kaart te brengen. Alle betrokken partijen – Tata Steel, Harsco, de provincie Noord-Holland en de gemeenten Beverwijk en Velsen, de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied en de GGD Kennemerland – hechten sterk aan duidelijkheid over de gezondheidseffecten voor omwonenden. Om deze reden zullen overheden in overleg met de GGD Kennemerland, opdracht geven voor een onafhankelijk onderzoek dat duidelijkheid geeft over eventuele gezondheidsrisico's van de grafietdeeltjes die neerslaan. Ook de Dorpsraad Wijk aan Zee wordt betrokken bij het opstellen van de onderzoeksvraag.

3. Hoe lang is er al overlast?

Sinds afgelopen zomer zijn er veel meldingen met betrekking tot grafietdeeltjes binnengekomen. Sinds die meldingen hebben we onderzoek gedaan en maatregelen getroffen om de kans op uitstoot van grafiet te minimaliseren.

4. Wat is de precieze oorzaak?

Het maken van staal is een zeer complex proces, met een grote hoeveelheid aan variabelen. De oorzaak van grafietuitstoot zit hoofdzakelijk in een aangepaste samenstelling van de grondstoffen in combinatie met het productieproces van de hoogovens. Harde wind en storm verhogen de kans op verspreiding van grafiethoudend stof. Er vindt op dit moment aanvullend onderzoek plaats naar de precieze oorzaak, zodat we nog gerichtere preventieve maatregelen kunnen nemen.

5. Waarom is het nu veel erger dan afgelopen jaren?

We hebben te maken met een gewijzigde samenstelling van de grondstoffen in de hoogovens, die in combinatie met het productieproces kan leiden tot grafietuitstoot. Het grafiet is afkomstig van Harsco Metals, een zelfstandig bedrijf dat op het terrein van Tata Steel slak verwerkt, een restproduct dat bij de productie van staal vrijkomt. Bij de verwerking van slak kan een stoomwolk vrijkomen en daar zitten soms grafietdeeltjes in. Tata Steel werkt nu samen met Harsco aan een definitieve oplossing om te zorgen dat er bij de verwerking van het grafiethoudende slak geen stof meer kan vrijkomen.

6. Is er met de maatregelen die Tata Steel neemt een garantie dat er geen stofoverlast meer plaats zal vinden?

Het is helaas onmogelijk om garantie te geven. Door het aanpassen van het hoogovenproces neemt de kans op het vrijkomen van grafietdeeltjes af bij de verwerking van slak door Harsco. Omdat deze maatregel onvoldoende werkt bij stop- en startmomenten van de hoogovens, kiest Tata Steel bij vergrote kans op dergelijke stilstanden voor andere procesinstellingen en een lager productietempo. Daardoor zal de ijzersamenstelling op en om stilstanden van een hoogoven minder variëren en neemt de kans op grafietvorming verder af.

7. Hoe ver kan de stof verspreiden (i.v.m. klachten uit rest van Noord-Holland)?

Vooralsnog lijkt de neerslag zich te beperken tot Wijk aan Zee. We hebben monsters afgenomen in Beverwijk, Heemskerk en Velsen-Noord. Daar is geen grafiet aangetroffen. Mochten inwoners uit omliggende gemeentes overlast ervaren, dan kunnen ze bij ons of de omgevingsdienst daarvan [een melding doen](#). Tata Steel komt dan een monster nemen van de stof om de herkomst ervan vast te stellen.

8. Hoe zit het met die boetes die Harsco krijgt?

Harsco bekijkt momenteel of de opgelegde sancties gegrond zijn en de overtredingen daadwerkelijk hebben plaatsgevonden. Zo lang dat proces loopt kunnen we geen inhoudelijke uitspraken doen over de dwangsommen. Tata Steel en Harsco werken samen aan het zo veel mogelijk voorkomen van overlast op de omgeving. Met betrekking tot de overlast van grafietdeeltjes hebben we onder andere de eerder genoemde maatregelen genomen.

9. Waarom duurt het zo lang voordat die hal er staat?

We verwachten dat de nieuwe hal over 1,5 jaar in gebruik wordt genomen. Het ontwerp, de engineering, het bestellen van materialen en de aanvraag van een bouw- en milieuvergunning vragen tijd. Het is belangrijk dat in de ontwerp- en engineeringfase van de hal en de afzuiginstallatie de juiste keuzes worden gemaakt.

10. Wat zal Tata Steel schoonmaken voor omwonenden?

Wij nemen alle meldingen serieus en zijn een uitgebreide schoonmaakoperatie gestart. Dit omvat onder andere huizen, tuinen, auto's, speeltoestellen, bankjes en hekken in het dorp.

11. Waar kan ik terecht met mijn klacht?

[Melden van overlast](#) kan via de website van Tata Steel of telefonisch: 0800 - 02 42 255.

12. Worden er andere initiatieven opgesteld om omwonenden te informeren en te betrekken?

Op 28 november vindt een informatieavond plaats in Wijk aan Zee om de inwoners bij te praten en hun vragen te beantwoorden. Deze wordt georganiseerd door overheden in samenwerking met Tata Steel. Voor meer informatie kunnen omwonenden terecht op www.tatasteel.nl. Daarnaast organiseren overheden, in samenwerking met Tata Steel, ook bijeenkomsten met wijkraden en dorpsraden. Ook kunt u zich abonneren op de digitale nieuwsbrieven van Tata Steel: [Rondom Staal](#) en de [Milieunieuwsbrief](#).

13. Heeft Harsco zonder vergunning werkzaamheden uitgevoerd bij het verwerken van Roza-slak?

Tot in 2015 werden ROZA-slakken gekoeld op het koelspoor van Tata Steel en vervolgens verwerkt bij Harsco. Het koelen op het koelspoor veroorzaakte geuroverlast. In 2015 heeft Harsco op eigen terrein proeven gedaan met het direct vloeibaar kiepen van ROZA-slak. Dit bleek een goede oplossing te zijn tegen de geuroverlast. De methode is daarom in overleg met de overheid geïmplementeerd in de dagelijkse procesvoering. Al in november 2014 is een vergunning aangevraagd voor deze gewijzigde verwerkingsmethode. De ontwerpbeschikking is verleend in mei 2015, de definitieve beschikking in februari 2016. Uitstoot van grafietdeeltjes is in de vergunningsfase nooit onderwerp van gesprek geweest, omdat dit simpelweg niet plaatsvond.

14. Is de inhoud van de vergunningen openbaar gesteld? Waar kan ik deze vinden?

Ja, de omgevingsdienst is de vergunningsverlener en beheert deze.

15. Is er een lijst beschikbaar met alle stoffen die Tata Steel uitstoot en hun gevolgen voor de gezondheid?

Jaarlijks rapporteert Tata Steel via het elektronisch milieujaarverslag aan de overheid welke stoffen zijn uitgestoten.